

Herunder følger en sammenskrivning af kommentarerne til de nævnte spørgsmål.

”Hvad betyder prædikenen for, hvordan vi møder Gud i gudstjenesten?”

Prædikenen er vigtig, fordi den skaber sammenhæng, er en slags bindeled mellem Guds ord og vor nutidssituation. Evangeliet oversættes/forklares med nutidige ord og relateres til vores hverdag ved at gribe fat i aktuelle ting, der sker i det omgivne samfund.

Prædikenen er højdepunktet i gudstjenesten. Den skal være loyal overfor teksterne, tale om både dom og nåde, vække håb og tro. Den skal være til at forstå, åbne op og give noget med at tænke videre over, så Guds ord følger med ud i det daglige liv og skaber relation mellem kirke og dagligdag.

Hvad betyder bønnerne for, hvordan vi møder Gud i gudstjenesten?

Bøn opleves som direkte henvendelse til/samtale med Gud. Her er rum for stilhed, eftertænksomhed, fællesskab, tryghed, anerkendelse af at der er noget, der er større end én selv.

De forskellige bønner er med til at skabe sammenhæng gennem hele gudstjenesten. Nogle mener, de kan lære én hvordan man kan bede, og de kan give oplevelsen af fællesskab og sammenhold, de kan give ord, som lyser op f.eks. i sorg.

For andre opleves bøn som noget intimt og personligt, eller som et ritual præsten udfører.

Forholdet til ”Fadervor” er også forskelligt. Nogle synes, den er afgørende i gudstjenesten pga. genkendeligheden, og fordi menigheden beder med på den og dermed er aktiv. Andre synes, netop denne bøn er mest til privat brug, da den nemt bare bliver en remse, når den siges i fællesskab i gudstjenesten.

Variation i bønnerne og aktuelt indhold hvor hverdagsting nævnes ønskes af nogle – for andre er genkendeligheden det vigtige.

Hvad betyder bibellæsninger for, hvordan vi møder Gud i gudstjenesten?

Bibellæsningerne er grundlaget for gudstjenesten - evangeliet ”holder os på sporet”.

Selve højtlesningen er vigtig. Læsningerne har en særlig pondus og værdi. Både tekster fra GT og NT er vigtige, de er et udtryk for, at Biblen har en sammenhæng – der er ”en rød tråd”. Tekstlæsningen er selve mødestedet med Gud – de kan opleves som direkte tale fra Gud.

For nogle er det smukke tekster, der opleves genkendelige, for andre virker de nogle gange meget lange, og det kan føles som om de ”går hen over hovedet på kirkegængerne”. Ikke kirkevante kan blive afskrækket eller få stor grund til at stå af, især hvis GT-tekster kommer til at stå uformidlede.

I en gruppe talte man om, at det ang. synet på Bibelen er godt, at vi i Danmark har haft Grundtvig.

Hvad betyder musikken og sangen for, hvordan vi møder Gud i gudstjenesten?

Gud kommer til os – vi svarer ham med sang og musik. Salmesangen er som en lovsang til Gud. Så kort kan det siges, men det nævnes også mange gange, at sangen er fællesskabende, det er her menigheden medvirker og selv har mulighed for at udtrykke sig. Det er hjertesproget, der kan vække følelser og løfte op.

Sangen binder os sammen som menighed, og skaber også sammenhæng til tekster og bønner.

Nogle beskriver det sådan: Salmerne forkynder og man har selv forkyndelsen ”i munden” når man synger.

Musikken er stemningsskabende, kan gøre gudstjenesten højtidelig, skabe ro eller farver.

Musik og sang er en uundværlig del af gudstjenesten.

Hvad betyder rummet for, hvordan vi møder Gud i gudstjenesten?

Det er et defineret sted, hvor man kan samle tankerne om Gud og møde ham i f.eks. symboler, altertavle, døbefont og kors.

Én gruppe skriver: Rummet har stor betydning for stemningen i gudstjenesten, men det betyder ikke alt alene, først når det rummer ordet, sangen og musikken, men man kan glæde sig over det.

Andre siger, at rummet også forkynder evangeliet, at det giver tryghed og fælles fokus.

Man mærker efter, om det er et rart sted at være – om der er koldt, muggen lugt eller om der er smukt. Stilen er mindre vigtig for nogle, for andre skal der være ro på billeder og udsmykning. Klassisk æstetik.

Gamle kirkerum "ånder" af historien og generationer. Fortiden fornemmes, traditionen og slægters gang.

Vigtigt, at rummet er bygget til gudstjeneste, og ikke er som en dagligstue. Rummets særlige karakter og den respekt/andagt det vækker at være i rummet. Her er Gud til stede.

Vigtigt at bevare rummet som det sted, vi møder det hellige.

Kan noget med fordel ændres til det bedre?

Her blev nævnt mange af de ting, der allerede bruges/gøres i nogle kirker f.eks. lægmandslæsninger, meddelelser efter sidste salme, byde menigheden velkommen og forskellige former for "guide" til menigheden via folder, powerpoint, skærme eller indlæg i salmebogen.

Det pointeres både at de gamle salmer skal bruges og gives videre, og at det er godt, der også skrives og bruges nye salmer og bønner i gudstjenesten.

At man er godt tilfreds med den nuværende liturgi og ikke ønsker nogle ændringer er nævnt syv gange.

Af mere konkrete ændringer er bl.a. følgende foreslået:

- At epistelteksten læses lige før velsignelsen
- At dåbsforældre siger takkebøn
- At der indlægges korte forklarende introduktioner til læsningerne
- At ind- og udgangsbøn droppes
- 2 minutters ro til refleksion efter prædikenen
- Max to læsninger
- Færre bønner
- Frit ritual ved "Børnegudstjeneste på højmessens plads"
- At organistens musikalske kompetence bruges mere

Herefter var der samtaler i nye grupper, hvoraf fire grupper først talte om "Hvad betyder det for dig, at du er døbt?"

Der er kommet denne ord-sky ud af svarene på det spørgsmål:

Efterfølgende blev der talt om, hvad det betyder, om børn i ens familie bliver døbt. Det gav denne ord-sky:

Fem grupper havde samtaler om nadveren.

Anekdote:

En pige på 6 år er med til allehelgensgudstjeneste og nadveren undervejs.

Efter gudstjenesten spørger pigen sin mor "Hvorfor så alle folk så sure ud, da de gik til nadver?" Moren har ikke lige noget svar, men på vej ud af kirken møder de et ældre ægtepar, de kender, og moren siger til dem: Min datter synes, at alle der gik til nadver ved gudstjenesten så meget sure ud, hvordan tror I, det kan være?

Den ældre dame bøjer sig ned til datteren, peget på sit hjerte og siger: Jeg var ikke sur, men tænkte på alle dem, som jeg i mit hjerte bar med op til alteret.

Ud fra anekdoten blev der talt om "Hvad har du "med", når du går til alters?"

Der "medbringes" næsten lige så mange forskellige ting, som der er kommet svar – og et af svarene er også, at det er forskelligt, hvad der "medbringes" fra søndag til søndag. Det kan være ønsket om at modtage invitationen til nadverfællesskabet, forventningen om et møde, sine synder og ønsket om tilgivelse og at kunne sige tak. Bekymringer og sorg medbringes også sammen med et ønske om at blive mødt af Gud.

Nogle har brug for støtten i fællesskabet, andre mærker et sammenhold og en sammenknytning med Jesus/Gud, en ro, højtidelighed, andægtighed eller glæde, mod, styrke og frihed til at være den man er.

Grupperne talte også om det konkrete eksempel på, hvad præsten skal svare, hvis et barn under nadveren overrasket spørger, om "Det virkelig er rigtig blod?"

Der er et enkelt ja, men flere nej'er, der uddybes med at sige, at det er et symbol på blod / Jesu blod.

Der er også forklaringer som:

- Velsignet vin og brød – og derfor er det specielt
- Det forbliver brød og vin/saft → men det er "troens hemmelighed" at det er legeme og blod → oplevelse af Jesu legeme.
- Nej, det er stadig saft/vin, men det har en dybere betydning. Når vi spiser det, kommer Gud helt tæt på dig/os og du/vi kommer helt tæt på ham.

Nogle grupper nåede også at tale om spørgsmålet "Hvorfor døde Jesus?"

Her kom der korte svar som:

- For at sone vore synder
- Fordi Han (Kristus) har taget det på sig, som adskiller os fra Gud
- Gennem Jesu død overvindes vores død
- Han går hele vejen for os

Vi håber, I med denne opsummering fra dagen, kan finde inspiration til, at arbejde videre med samtaler omkring gudstjenestens liturgi i de enkelte sogne i løbet af de kommende måneder, gerne i samarbejde med andre organisationer eller institutioner i sognet.

Kommentarer og nye forslag må meget gerne sendes til folkekirkensliturgi@km.dk, og de vil blive taget med, når biskopperne mødes for at drøfte om og i hvilket omfang, der skal ske ændringer eller nye tiltag på det liturgiske område.